

Dette er ikke glansbilder eller bilder med «human touch» tatt av idealistiske vestlige fotografer, men synes sett av våre egne i et land og blant mennesker som er i ferd med å miste både retningen og det lille de måtte ha, som opplever Gorbatjovs perestrojka enten som en baklengsrevolusjon eller en dum vits, sier Galina Manikova, eksilruss, billedkunstner og hånden bak sjokkutstillingen kalt «Borsj» som vises i Unge Kunstneres Samfund nå.

Harkov Ukraina

Her møter publikum arbeider av Boris Mihailov, en leder i det intenst engasjerte fotomiljøet i Harkov i Ukraina. Bildene deres har vakt oppsikt langt utenfor hjembyen. Gallerier fra Moskva til New York — der Mihailovs bilder har vakt stor oppmertsomhet — er på jakt etter dem. Vi er heldige som har bildene her, sier Manikova.

Foruten Mihailov vises arbeider av Mikhail Pedan og Roman Pjatkova, og Manikova selv vi-

ser «Landskap — indre og ytre» i kjelleren. I kjelleren henger ti malerier som kaster noen lys over grensetilstander som øst/vest, fortid/nåtid og liv/død, av Sasha Sokolov og Aleksei Kuznetsov, unge malere fra Moskva. Mønstringen i UKS viser også keramikk-skulptur av Tatjana Sokolova og Elena Belous.

I det skjulte

Det kastes også inn andre kontraster. I et rom møter publikum de svenska fotografene Håge Wiktorson, Torbjørn Gründström og Rainer Tihvan. — De er ikke tilfeldig valgt, sier Manikova.

— Harkovfotografene har utviklet seg i isolasjon og delvis i det skjulte. De kjenner reportasjefotografiet, men beveger seg over i kunstfotografiet, uten at den dokumentære styrken forsvinner. Bildene deres er også eksempler på det muliges kunst. Kamera-kvaliteten er dårlig og fotopapiret elendig, men dette er snudd til fordeler, til deler av uttrykket. Svenskene er invitert fordi de er glimrende fotografer,

Unger som drikker sprit, erotisk-hysterisk heksedans, hverdagspoetiske snapshots og collager fra en grå tilværelse der opplosning truer alt og alle. Men også humor og satire. Kort sagt, bilder fra en revolusjon som skrur tida tilbake. Dagens Sovjet.

og de arbeider også med gamle teknikker, men på en annen måte og med andre mål. I Vest dyrker man teknikken, og motivene er andre. Spissformulert kan vi si at i Vesten har man ikke lenger noe å ta bilder av.

Hekser og behov

Det har Sovjetfotografene. Piatkova er den som ligger tettest opp til den rene reportasjefotografiet, men intensiteten og motivene i bildene hans, hiver publikum ut på dypt vann. Mihailov bilder er ikke blitt til i Sovjet,

Foto-utstilling fra dagens Sovjet

men under en reise i Frankrike. Likevel er det som om han har tatt Ukraina med seg.

— Dette er Mihailov slik han opplever seg selv og livet. Han er en mester i å gi små fragmenter stor betydning. Bildene hans er som collager. Her og der håndkolorerer han. Linjer og rom får noen raske strøk, i dette tilfellet av sølv og gull, for som han sier, i Frankrike er jo det meste sølv og gull!

Piatkova har fotografert i en annen verden: — Helsestellet i Sovjet er elendig. Nesten alt er mangervare, inkludert bedøvelse. Bildene er tatt på en fødselsklinik, der dødligheten er høy både blant mødre og unger, men det er også der livet forløses. Piatkova har også bearbeidet en serie portretter tatt i Stalintida — bønder, kommunister og kommisærer stirre publikum spørklesaktig inn i hvitøyet. En annen og ny fotoserie, viser tre nakne kvinner i fri utfoldelse.

— En heksesabat, sier Manikova. — Vi har tradisjoner for slike og mystismen blomster fortsatt i Sovjet. Virksomheten dekker, eller forsøker å dekke, mange behov. Det er f.eks. egne programmer med hekser som «helbreder» gjennom radioen. Bildene fra fødselsklinikken sier kanskje noe om hvorfor...

— Bilder henter stoff fra og appellere til mange elementer i kultur og samfunn. Vi omdanner opplevelser og forestillinger til virkemidler for eget bruk. For egen del ønsker jeg ikke å formidle vakre, norske postkort, men arbeider med landskap i videre forstand. En håndflate, en kvinnekropp blir til landskaper som jeg flyr over. Jeg arbeider også med «romskap» og har montert bilder av utstningslokalet her inn i den eksisterende arkitekturen. Det oppstår noen utladninger i slike sammenstillinger. Bildene er transparente og henger ut fra veggen fordi de som utgangspunktene har flere sider og bør oppleves slik, hver for seg eller i samspill, sier Galina Manikova.

I krypten i kjelleren viser den norske gruppa Lysverket videoen «Venstre hånd på høyre arm». Den faller ikke utenfor i sammenhengen.

Roman Piatkova.
«Din mamma kommer ikke til å like meg.»

ULF RENBERG

